

Sygn. akt III A Ua 1512/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz (spr.) SSO del. Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o umorzenie zadłużenia wobec Funduszu Alimentacyjnego

na skutek apelacji J. D.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Świdnicy

z dnia 24 sierpnia 2011 r. sygn. akt VII U 1177/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

J. D. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z 31 maja 2011 r., którą organ rentowy odmówił wnioskodawcy umorzenia zaległości wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego w kwocie 19.485,90 zł.

Wyrokiem z 24 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Świdnicy oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

J. D., ur. 24 kwietnia 1949 r., był zobowiązany do świadczenia alimentacyjnego względem swych dwojga dzieci, z którego to obowiązku się nie wywiązywał. Jego zadłużenie na dzień 3 lutego 2011 r. wyniosło z tytułu alimentów 84.662,- zł. Wierzycielka T. D. odstąpiła od egzekucji zasądzonych do jej rąk rzecz alimentów w podanej wyżej

wysokości. Z likwidowanego funduszu alimentacyjnego wypłacono na rzecz dzieci wnioskodawcy do rąk wierzycielki T. D. alimenty w wysokości 19.485,90 zł. Sąd ustalił, że wnioskodawca jest uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 24 kwietnia 2014 r. Od 1 marca 2011 r. wysokość świadczenia wynosi 2.071,- zł, a po dokonaniu potrąceń egzekucyjnych – 476,08 zł. Wnioskodawca wraz z żoną B. M. i synem K. D. ur. w 1991 r. zajmuje mieszkanie o powierzchni 26,40 m². Koszty utrzymania mieszkania wraz z opłatami wynoszą miesięcznie 613,51 zł, koszty leków – 80,- zł. Wnioskodawca od grudnia 2010 r. nie korzysta z pomocy opieki społecznej. Przed grudniem 2010 r. K. D. pracował, obecnie uczy się. Wnioskodawca jest zobowiązany do płacenia na jego rzecz alimentów wysokości 600,- zł. Żona wnioskodawcy od 1 marca 2011 r. pozostaje bez pracy i bez prawa do zasiłku. Wnioskiem z 19 kwietnia 2011 r. zobowiązany wystąpił o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I Instancji, powołując się na treść art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. nr 228, poz. 2255 z późn. zm.) uznał, że zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do uwzględnienia odwołania. Sąd uznał, że nie występują uzasadnione okoliczności, które pozwoliłyby na umorzenie należności alimentacyjnych wnioskodawcy. J. D. osiąga stały dochód, który podlega egzekucji i kwoty z niej uzyskane stale zmniejszają zadłużenie z tytułu wypłaconych z funduszu alimentów. Jego sytuacja finansowa jest stabilna. Wnioskodawca jest uznany, co prawda za całkowicie niezdolnego do pracy, jednak orzeczenie to ma charakter okresowy. Sytuacja zdrowotna wnioskodawcy nie stanowi, w ocenie Sądu, powodu pozwalającego na umorzenie zaległości, zważywszy, że wcześniej nie podejmował dodatkowego zatrudnienia w celu opłacania alimentów. W ocenie Sądu istnieją realne możliwości spłaty zadłużenia w przyszłości.

Wnioskodawca wywiódł apelację, zaskarżając wyrok w całości. Orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 233 § 1 kpc przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i tym samym nieuzasadnione przyjęcie, że:

- wnioskodawca dobrowolnie nie wywiązywał się z obowiązku alimentacyjnego;
- umyślnie nie podejmuje zatrudnienia, choć ma przyznaną rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
- jego sytuacja materialna nie należy do trudnych, pomimo że jego dochód stanowi renta, z której uzyskuje 476,08 zł miesięcznie, a świadczenie zostało przyznane na 5 lat.

Wnioskodawca wniósł o zmianę wyroku i uwzględnienie odwołania. Wniósł także o dopuszczenie dowodów z:

- z wydruków list płac wnioskodawcy za styczeń, luty, maj i grudzień 2009 r. na okoliczność potrącania przez komornika z wynagrodzenia kwot: 604,61 zł, 76,86 zł, 181,72 zł, 356,57 zł, co potwierdza, w ocenie wnioskodawcy, że Sąd w sposób dowolny przyjął, że nie wywiązywał się on z obowiązku alimentacyjnego;
- z zaświadczenia lekarza (...)z 16 września 2011 r. świadczącego o tym, że wnioskodawca z powodu (...);
- z recept z 31 sierpnia 2011 r. i 16 września 2011 r. na okoliczność, że wnioskodawca wydaje na leki blisko 100,- zł miesięcznie.

Wnioskodawca wskazał także, że płaci czynsz w wysokości 255,81 zł, ponosi opłatę w wysokości 50,- zł miesięcznie za telefon. Powołał się także na opinie biegłych lekarzy sądowych wydanych przez: K. C. w dniu 16 lutego 2010 r. oraz K. C. oraz E. T. 31 sierpnia 2010 r. na okoliczność wykazania złego stanu zdrowia wnioskodawcy, nierokującego powrotu do zdrowia i wymagającego długotrwałego leczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona.

Bezspornym był fakt pokrycia przez fundusz alimentacyjny za zobowiązanego J. D. alimentów na rzecz jego dwójki dzieci w wysokości wskazanej w zaskarżonej decyzji.

Podstawę rozstrzygnięcia w sprawie stanowi art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. nr 139, poz. 992 j.t.).

W myśl powołanego artykułu, w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Od decyzji likwidatora, w sprawach określonych w ust. 1, przysługuje odwołanie do sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, w terminie i według zasad określonych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego dotyczących spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych (ust. 3).

Wystąpienie szczególnie uzasadnionych przypadków związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną wymaga każdorazowej oceny sądu rozpoznającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego. Katalog okoliczności związanych z sytuacją rodzinną wnioskodawcy nie został określony w przepisach, niewątpliwie jednak można tu wskazać liczebność rodziny pozostającej na utrzymaniu zobowiązanego do zwrotu świadczeń, brak majątku, z którego możliwe byłoby dochodzenie od osoby zobowiązanej zwrotu świadczeń; ustalenie, że w przypadku zwrotu świadczeń osoba zobowiązana lub osoby pozostające na jej utrzymaniu zostałyby pozbawione niezbędnych środków utrzymania, wiek osoby zobowiązanej; zdarzenia losowe (kradzież, wypadek, pożar, powódź, inne klęski żywiołowe, itp.) powodujące szczególne trudności w sytuacji materialnej osoby zobowiązanej.

Zaistnienie jednej lub kilku z powyższych sytuacji nie będzie oznaczać automatycznego zastosowania art. 68 ust. 1. Sąd rozpoznający odwołanie ma prawo do swobodnej oceny wszystkich okoliczności.

Sąd Okręgowy dokonał trafnej oceny sytuacji zdrowotnej i rodzinnej wnioskodawcy i słusznie uznał, że nie zachodzą przesłanki do umorzenia należności wnioskodawcy wobec funduszu alimentacyjnego.

Zasadnie wskazał Sąd I instancji, że co prawda wnioskodawca jest uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do 24 kwietnia 2014 r., jednakże otrzymuje świadczenie rentowe w wysokości 2.071,22 zł. Wskazać przy tym należy, że świadczenie przyznane zostało okresowo do 2014 r., istnieją zatem pozytywne rokowania co do poprawy stanu zdrowia wnioskodawcy. Nadto schorzenie, które było podstawą przyznania renty, a mianowicie (...), nie pozbawiają wnioskodawcy możliwości starania się o pracę w zakładzie pracy chronionej.

Wnioskodawca pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z niepracującą żoną, ma obowiązek alimentacyjny wobec pełnoletniego syna. Syn, choć mieszka wraz z wnioskodawcą, prowadzi odrębne gospodarstwo domowe. J. D. nie podaje przyczyn, dla których żona nie podejmuje pracy. Niewątpliwie sytuacja finansowa wnioskodawcy jest trudna, jednak powoływanie się na konieczność utrzymywania drugiej rodziny, nie może uzasadniać umorzenia zaległych należności alimentacyjnych.

Potrącenia z renty dokonywane są na poczet zaległości w nowym funduszu alimentacyjnym oraz zaległości z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej, nie zaś na rzecz likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Zaznaczyć trzeba, że od momentu zasądzenia alimentów na rzecz dzieci, tj. od 2000 r. wnioskodawca nie wykonywał tego obowiązku, co sam przyznał na rozprawie przed Sądem I instancji. W tym okresie prowadził działalność gospodarczą, którą zlikwidował dopiero w 2007 r. Co prawda wnioskodawca wskazał, że działalność zawiesił w latach 2001-2007, a w tym czasie pracował jedynie dorywczo, jednak nie podjął żadnych starań w celu znalezienia stałej pracy, która umożliwiłaby mu partycypację w kosztach utrzymania dzieci. Tymczasem cały ciężar utrzymania dzieci przerzucony był na ich matkę. Jeszcze raz podkreślić należy, że wnioskodawca w długim okresie czasu nie podjął należytych starań w celu spłaty zadłużenia wobec funduszu. Zaległości wnioskodawcy wobec funduszu alimentacyjnego powstały na przestrzeni ponad 10 lat, miał więc niewątpliwie czas na uzyskanie źródła utrzymania. Pomimo tego, jego zadłużenie wobec funduszu rosło.

Sąd Apelacyjny uznał, że w sprawie nie występuje szczególnie uzasadniony przypadek, pozwalający na umorzenie wobec wnioskodawcy należności na rzecz funduszu alimentacyjnego. Obecnie sytuacja materialna wnioskodawcy jest trudna, lecz stabilna. Wnioskodawca uzyskuje stały dochód w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy i w zasadzie nie ma nikogo na utrzymaniu.

Nadto wskazać należy, że dla ustalenia odpowiedzialności wnioskodawcy względem funduszu alimentacyjnego nie ma znaczenia powoływanie się w toku niniejszego procesu przez J. D. na fakt niezawinienia w nieopłacaniu alimentów na rzecz dzieci, skoro zostało wykazane, że faktycznie wnioskodawca nie łożył na rzecz dzieci, wskutek czego obowiązek ten przejął fundusz alimentacyjny.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację wnioskodawcy, jako bezzasadną.